

รายการ : หนึ่งสัปดาห์กับ สนช.

ตอน : ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

โดย : นางสาวสมสมร นาคนาค นิตกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในธุรกิจประกันภัย

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของตัวแทนประกันชีวิต

และนายหน้าประกันชีวิต

(๓) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของนิติบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้า

ประกันชีวิต

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ

และเงื่อนไขที่ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตต้องปฏิบัติตาม และกำหนด บทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตกระทำการตามที่กำหนด

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติของตัวแทนประกันชีวิต

และนายหน้าประกันชีวิต

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสั่งพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาต

รวมทั้งการอุทธรณ์คำสั่งพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาต

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

๑.๒ เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตมีบทบัญญัติหลายประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการนำวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในธุรกิจประกันภัยมากขึ้น และมีการฉ้อโกงการประกันภัยทั้งจากตัวแทน ประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต และบุคคลภายนอกเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน และระบบธุรกิจประกันภัย สมควรแก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตใหม่ เพื่อให้การควบคุมและกำกับดูแลการประกอบธุรกิจประกันภัย เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อเป็นการคุ้มครอง ประชาชนและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ธุรกิจประกันภัย โดยการปรับปรุงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติ

ของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตให้มีความชัดเจน ตลอดจนกำหนดโทษในกรณีที่ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและกรณีบุคคลภายนอกฉ้อโกงผู้เอาประกันภัยและประชาชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีเนื้อหารวมจำนวน ๒๓ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๓.๑ กำหนดให้นำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในธุรกิจประกันภัย โดยให้คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีอำนาจเป็นผู้กำหนดวิธีการในการดำเนินการดังกล่าว หากมิได้มีการกำหนดไว้ให้บริษัท ตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต นักคณิตศาสตร์ประกันภัยหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๒ ยกเลิกมาตรา ๓๐/๑ วรรคสอง กรณีที่ห้ามตัวแทนประกันชีวิตนำข้อความหรือภาพโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทไปใช้ในการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต โดยนำไปกำหนดไว้เป็นร่างมาตรา ๗๙/๒

๑.๓.๓ แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต โดยเพิ่มกรณีที่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต และกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีอำนาจประกาศกำหนดเกี่ยวกับการได้รับการศึกษาวิชาประกันชีวิต รวมทั้งกำหนดหลักสูตร วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิต

๑.๓.๔ ยกเลิกมาตรา ๗๐/๒ กรณีที่กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทตัวแทนประกันชีวิตต้องไม่แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยนำกรณีดังกล่าวไปกำหนดรวมไว้ในร่างมาตรา ๗๙/๑ ที่กำหนดอำนาจของคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยในการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตต้องปฏิบัติ

๑.๓.๕ ยกเลิกมาตรา ๗๑/๑ กรณีที่กำหนดให้ตัวแทนประกันชีวิตต้องแสดงใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตทุกครั้งที่มีการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต หรือรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท รวมถึงการออกเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท และมาตรา ๗๑/๒ กรณีที่นายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจจากบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท รวมถึงต้องออกเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท โดยนำไปกำหนดรวมไว้ในร่างมาตรา ๗๙/๑ ที่กำหนดอำนาจของคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยในการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตต้องปฏิบัติ

๑.๓.๖ แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต เป็นนายหน้าประกันชีวิต

๑.๓.๗ กำหนดหน้าที่ของนิติบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต ให้ต้องมีความพร้อมในการประกอบธุรกิจ และต้องมีการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคล ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ในการทำงานและได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตเป็นผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเป็นนายหน้าประกันชีวิต รวมทั้งต้องจัดให้มีระบบ การกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริม การประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด กำหนดข้อห้ามไม่ให้นิติบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาต เป็นนายหน้าประกันชีวิตแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลซึ่งไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต ให้ทำการซื้อชองหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท และกำหนดความรับผิดชอบ ของนิติบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายได้ก่อกำขึ้นจากการกระทำการเป็นนายหน้าประกันชีวิต ของนิติบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลดังกล่าวจะได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตหรือไม่ก็ตาม

๑.๓.๘ กำหนดอำนาจของคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัยในการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้า ประกันชีวิตต้องปฏิบัติ เนื่องจากมีการยกเลิกมาตรา ๗๑/๑ และมาตรา ๗๑/๒ โดยนำไปกำหนดรวมไว้ใน ร่างมาตรา ๗๙/๑ และกำหนดห้ามมิให้ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตนำข้อความ หรือภาพโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทไปใช้เพื่อชักชวนซื้อชอง หรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต เนื่องจากมีการยกเลิกมาตรา ๓๐/๑ วรรคสอง โดยนำไป กำหนดรวมไว้ในร่างมาตรา ๗๙/๒ เพื่อใช้บังคับกับนายหน้าประกันชีวิตด้วย

๑.๓.๙ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้มี อำนาจตรวจสอบการปฏิบัติของตัวแทนประกันชีวิตได้เช่นเดียวกับที่ตรวจสอบการปฏิบัติของนายหน้า ประกันชีวิต และเพิ่มอำนาจของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการสามารถเข้าไปตรวจสอบ ในสำนักงานของบุคคลดังกล่าว หากเป็นช่วงระหว่างเวลาทำการได้

๑.๓.๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นตัวแทน ประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต โดยกำหนดเหตุและขั้นตอนในการดำเนินการการสั่งพักใช้ ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต หากมีกรณีที่ตัวแทนประกันชีวิต หรือนายหน้าประกันชีวิตกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด และไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน ที่ให้กระทำการ งดเว้นกระทำการ หรือดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ให้นายทะเบียนสามารถสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้จนกว่าตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต จะดำเนินการให้ถูกต้อง ซึ่งหากดำเนินการถูกต้องแล้ว นายทะเบียนต้องสั่งเพิกถอนคำสั่งพักใช้ ใบอนุญาตดังกล่าว

๑.๓.๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกัน ชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตของนายทะเบียน

๑.๓.๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน โดยแก้ไขระยะเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และเพิ่มเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการดังกล่าวต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ กล่าวคือ ให้ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๘๑ หรือเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา ๘๑/๑ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้คณะกรรมการต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ ซึ่งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

๑.๓.๑๓ ยกเลิกมาตรา ๑๐๖/๑ กรณีที่กำหนดโทษแก่ตัวแทนประกันชีวิตที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐/๑ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑/๑ และยกเลิกมาตรา ๑๐๖/๒ กรณีที่กำหนดโทษแก่นายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑/๒ เนื่องจากโทษตามมาตรา ๑๐๖/๑ และมาตรา ๑๐๖/๒ ได้ถูกนำไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๐/๑ แล้ว

๑.๓.๑๔ กำหนดโทษสำหรับตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตที่ฝ่าฝืนมาตรา ๗๙/๒ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนดตามมาตรา ๗๙/๑ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

๑.๓.๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโทษสำหรับตัวแทนประกันชีวิตให้มีโทษเช่นเดียวกับนายหน้าประกันชีวิต สำหรับกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต ซึ่งเป็นการสั่งตามมาตรา ๘๐

๑.๓.๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโทษสำหรับตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการ ในการตรวจสอบการปฏิบัติของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตตามมาตรา ๘๐

๑.๓.๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโทษกรณีนายหน้าประกันชีวิตซึ่งเป็นนิติบุคคลกระทำความผิดให้ครอบคลุมถึงกรณีความผิดที่เกิดขึ้นจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล รวมถึงในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ แต่ละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลกระทำความผิด โดยให้บุคคลดังกล่าวต้องรับโทษด้วย

๑.๓.๑๘ กำหนดความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงให้ทำสัญญาประกันภัย เพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนและระบบธุรกิจประกันภัย

๑.๓.๑๙ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นสุดในวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้คงเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑.๓.๒๐ กำหนดบทเฉพาะกาลและระยะเวลาในการเตรียมการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

ในคราวการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ ๑ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา จำนวน ๑๕ คน กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

หากท่านผู้ใดประสงค์รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้เพิ่มเติม กรุณาติดตามได้ที่ www.senate.go.th หรือสอบถามได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภาและหน่วยประสานงานราชการวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕
